

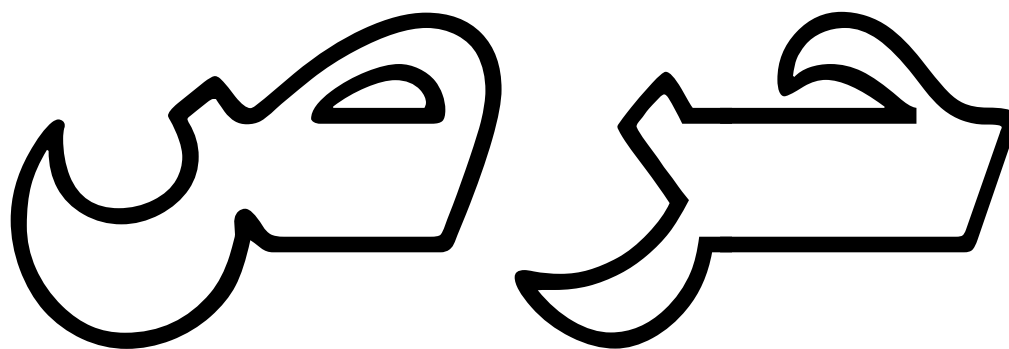

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۲۷۷

هو الحکیم-

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۳۷۷، «حرص» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «حرص» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «حرص» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۳۷۷
ریشه	حرص
تعداد تکرار	۵
تعداد مشتقات	۵
تعداد ریشه مرتبط	۴۲

فهرست مشتقات

۱. اَحْرَصَ (۱)   ۲. تَحْرُضُ (۱)   ۳. حَرَصَتْ (۱)   ۴. حَرَصْتُمْ (۱)   ۵. حَرِيصٌ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. احد (۱)	۱۰. جیء (۱)	۱۹. ضلل (۱)	۲۸. غفر (۱)	۳۷. وجد (۱)
۲. الف (۱)	۱۱. حی (۱)	۲۰. طوع (۱)	۲۹. کثر (۱)	۳۸. وحد (۱)
۳. الله (۳)	۱۲. رحم (۲)	۲۱. عدل (۱)	۳۰. کلل (۱)	۳۹. ودد (۱)
۴. اله (۳)	۱۳. رسل (۱)	۲۲. عذب (۱)	۳۱. کون (۱)	۴۰. وذر (۱)
۵. امن (۲)	۱۴. رئف (۱)	۲۳. عزز (۱)	۳۲. میل (۲)	۴۱. وقی (۱)
۶. انس (۲)	۱۵. زحزح (۱)	۲۴. علق (۱)	۳۳. نسو (۱)	۴۲. وله (۲)
۷. انن (۲)	۱۶. سنو (۱)	۲۵. عمر (۲)	۳۴. نصر (۱)	
۸. بصر (۱)	۱۷. شرک (۱)	۲۶. عمل (۱)	۳۵. نفس (۱)	
۹. بین (۱)	۱۸. صلح (۱)	۲۷. عنت (۱)	۳۶. هدی (۲)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۹۶} وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزْحِرٍ بِهِ مِنَ الْعَذَابِ إِنَّ يُعَمَّرَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ
۲. {النساء - ۱۲} وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ فَتَدْرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُوراً رَحِيماً
۳. {التوبة - ۱۲} لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ
۴. {يوسف - ۱۰} وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ
۵. {النحل - ۳۷} إِنَّ تَخْرِيضَ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ